FYLKESMANNEN I NORDLAND

Saksbehandler og innvalgstelefon
Vegar Pedersen, 75 53 15 85
vegar.pedersen@fm-no.stat.no

Vår dato	Vår referanse	Vår arkivkode
08.03.01	2001/00655	433.52
Deres dato	Deres referanse	

Skotstind/Vinkfjell reinbeitedistrikt
Styrkesnes

8264 ENGAN

FELLINGSTILLATELSE PÅ JERV I SKOTSTIND/VINKFJELL REINBEITEDISTRIKT

På eget initiativ iverksetter Fylkesmannen i Nordland fellingstillatelse på én jerv i Skotstind/Vinkfjell reinbeitedistrikt (rbd).

Vedtak
Fylkesmannen i Nordland gir med dette fellingstillatelse på én jerv i deler av Skotstind/Vinkfjell reinbeitedistrikt (Styrkesnes-halvøya). Fellingstillatelsen gjelder fra og med 8. mars til og med 31. mars 2001.

Det settes som vilkår at jakten etter beste evne skal være rettet mot en hannjerv.

Grunnlaget for avgjørelsen
Tillatelsen er gitt med hjemmel i § 12 i Lov om viltet (Viltloven) av 29. mai 1981, og i § 3 i "Forskrift om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe" av 30.06.00, jf Direktoratet for naturforvaltnings (DN) brev av 31.05.00, 07.07.00, 08.11.00 og 09.02.01 der fylkesmennene i aktuelle fylker er gitt myndighet til å forvalte den resterende del av lisensjaktkvoten innen hvert fylke som betingete fellingstillatelser. I Nordland ble det felt 5 av 6 jerv under lisensjakta, og således har Fylkesmannen i Nordland én jerv igjen på kvoten over betingete fellingstillatelser.

Fellingstillatelse kan gis for å forhindre at jerv gjør skade på bufe og tamrein. Avgjørelsen skal bygge på en helhetsvurdering av skadenes betydning i forhold til behovet for vern av rovviltet. Ved avgjørelsen skal det særlig tas hensyn til:

- Størrelse og sammensetning av vedkommende rovviltbestand
- Områdets betydning som beitemark
- Skadenes omfang og utvikling
- Potensialet for fremtidige skader

Ved avgjørelsen skal det også vurderes om det i stedet kan gjennomføres forebyggende tiltak for å begrense skadene.

Bakgrunn og begrunnelse

Generell bakgrunn

Fylkesmannen i Nordland har laget et utkast til en forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i fylket. I planen legger vi opp til at det skal arbeides spesielt intensivt med å få ned tapene av rein og sau i områder som har store gjentatte tap til rovvilt over flere år. Ved å velge ut noen slike *særskilte tiltaksområder* vil vi prøve å redusere tapene langsiktig i de mest tapsutsatte områdene. I disse områdene brukes det flere virkemidler; både forebyggende tiltak og tiltak rettet mot rovdyrbestandene.
I samråd med Kontaktutvalget for rovviltsaker i Nordland (KRN) har vi nylig valgt ut Sørfold som et slikt tiltaksområde.

Det har vært svært store tap av rein og sau til jerv i området i en årrekke. I forbindelse med den politiske behandlinga av *Rovviltmeldinga* ble det påpekt at reindriftsnæringa måtte behandles særskilt i rovviltsammenheng siden reinen går ute hele året, og er spesielt utsatt for tap til rovvilt. Skotstind/Vinkfjell reinbeitedistrikt (rbd) er nå i en vanskelig situasjon med bl.a et svært lavt slakteuttak.

Etter møter mellom Fylkesmannen, Reindriftsforvaltninga, kommunen, reindrifta og sauenæringa er det søkt om midler til forebyggende tiltak fra lokalt hold. Søknadene gjelder midler til intensiv gjeting av rein under kalvinga og opparbeidelse av beredskapsarealer for akutt tidlig nedsanking av sau. I tillegg planlegger vi en økt registreringsinnsats, spesielt i forhold til evt yngling(er) av jerv i området i vinter. Registreringsinnsatsen vil avhenge av hvor mye ressurser vi tildeles. Registreringene vil skje i samråd med reineierne.

Følgende forhold er vektlagt ved fellingstillatelsen:

Størrelse og sammensetning av bestanden av jerv

I 2000 ble det registrert 8 sikre og sannsynlige ynglinger av jerv i Nordland. Sist gang det ble registrert yngling av jerv i dette området (Styrkesnes-halvøya) var i 1997. Fylkesmannen har ved flere anledninger vinter, og senest 07.03.01, fått melding om aktivitet av jerv tilknytta området med rein. Distriktet har flere ganger gitt Fylkesmannen verdifull informasjon om forekomst av jerv og gaupe. Det er en registrert avgang på 7 jerv i området siden 1993 og frem til i dag. Den siste jerven som ble felt var på skadefelling i 1999, og var ei tispe (> 1 år). Det ble ikke felt jerv i området i løpet av lisensjakta 2000/01. Det ble heller ikke felt jerv på fellingstillatelser gitt 26.01.01 og 09.02.01 tidligere i vinter.

Fylkesmannen anser at felling av én jerv i dette området ikke vil komme i konflikt med målet om å opprettholde en levedyktig sammenhengende bestand av jerv i Nord-Trøndelag/Nord-Norge.

Områdets betydning som beitemark

Det er 2 driftsenheter med rein i Skotstind/Vinkfjell rbd, med til sammen 327 rein. Det er et vedtatt øvre reintall for distriktet på 700 rein. I samme område ligger beite-områdene til Korken beitelag. Beitelaget hadde i beitesesongen 2000 ca 10 medlemmer med 850 sau og lam.

Fylkesmannen i Nordland anser dette som et viktig beiteområde for rein og sau.

Skadenes omfang og utvikling

Rein

Det foreligger ingen ferske kadaverfunn av rein i området. I følge reineierne i området har det imidlertid vært unormalt stor uro i reinflokken i høst/vinter. Under normale forhold vil reinen spre seg i terrenget og beite i små grupper, for å utnytte beitene best

mulig og ha tid til å tygge drøv. Situasjonen i høst og vinter har vært at reinen har gått samlet hele tida. Denne atferden kan ikke forklares ut fra beiteforholdene. Beiteforholdene har i følge Reindriftsforvaltningen i Nordland nemlig vært spesielt gode med lite/ingen snø pr januar 2001. Reineierne opplyser at reinen har inntatt en slags forsvarsposisjon for å unngå rovdyrangrep ved å samle seg. De forteller også at de ikke har kunnet foreta avlsarbeid som er meget viktig for å ta vare på tamhetsgraden, størrelsen på reinen og evnen til å holde seg i fødselsområdet. Til tross for gode beiter har kalvene hatt lavere vekter enn Reindriftsforvaltningen forventet.

Tapene i distriktet har skjedd over lang tid. Distriktsformannen har ved flere anledninger kontaktet Fylkesmannen og fortalt om tap og om situasjoner hvor det har vært vanskelig å samle reinen pga aktivitet av jerv. Reindriftsåret 1998/1999 ble det erstattet 104 rein som tatt av rovvilt i distriktet hvorav 60 ble erstattet som tatt av jerv. De tilsvarende tallene for driftsåret 1999/2000 var henholdsvis 116 og 61. Flokkstørrelsen var 322 rein i 1998/99 og 388 rein i 1999/2000. Etter kalvinga i mai 2000 så det bra ut med kalv. Ved kalvemerking i høst var imidlertid andelen kalv meget lav. Tall fra Reindriftsforvaltninga viser at det beregna tapet av rein i distriktet har vært på rundt 30% de fire siste driftsårene mens det på begynnelsen av 1990-tallet var helt nede i ca 15%. Driftsåret 2000/2001 var slakteuttaket bare 27 rein.

Reinbeitedistriktet, Fylkesmannen i Nordland og Reindriftsforvaltninga i Nordland jobber med å få startet et prosjekt med bruk av dødsvarsel-sendere for nærmere kartlegging av tapsforholdene. Det ble forsøkt også i fjor, men lyktes ikke pga finansielle problemer.

Sau
Korken beitelag har gjennom flere år hatt store registrerte tap og erstatta tap av sau til jerv. På det meste, i beitesesongen 1999, ble det erstatta 123 sau og lam som tatt av jerv i beiteområdet. Akutte tap av sau til jerv har flere ganger tidligere gitt grunnlag for fellingstillatelser og midler til forebyggende tiltak.

Potensialet for fremtidige skader
Sauenæringa og spesielt reindrifta i området har i løpet av de siste årene erfart store tap til jerv i området. Fylkesmannen i Nordland vurderer området til å være et kronisk tapsområde til jerv med årvisse tap.

Potensialet for ytterligere tap, spesielt av rein, til jerv vurderes som stor.

Forebyggende tiltak
Rein
Distriktet har hele tida vist vilje til å satse på tiltak for å forebygge tap til rovvilt. Det ble gjennomført intensivt tilsyn med reinen vinteren 2000 i perioder med dokumenterte rovvilttap til gaupe og jerv. I løpet av kalvingsperioden våren 2000 ble det også gjennomført intensivt tilsyn. Distriktet har også søkt om midler til intensivt tilsyn under kalvinga våren 2001. Skotstind/Vinkfjell er også i år høyt prioritert foran fordelingen av midler til forebyggende tiltak.

Sau
Det ble gjennomført ekstraordinært tilsyn av sau i to perioder i beitesesongen 2000 i samme området. For flere beiteområder i Sørfold, deriblant Korken beitelag, er det søkt om midler til å opparbeide areal som kan brukes til akutt sanking av sauen dersom det oppstår tap til jerv. Dette tiltaket er også høyt prioritert i forkant av fordelingen av midlene til forebyggende tiltak.

Konklusjon
I utgangspunktet gis skadefellingstillatelse på jerv i disse delene av Nordland ved *akutte* tapssituasjoner. Det foreligger ingen registrerte rein som nylig er tatt av jerv i området. Vi vurderer imidlertid denne situasjonen som spesiell, spesielt mhp situasjonen for reindrifta i området. Som ett av flere tiltak for å redusere tapene av rein og sau til rovvilt i området, finner vi det riktig å gi skadefellingstillatelse på en jerv.

Fellingstillatelsen gis på følgende vilkår

1. Tillatelsen gjelder f.o.m. 8. mars t.o.m. 31. mars 2001.

2. Tillatelsen gjelder de deler av Sørfold og Steigen kommuner som er vest for E6, nord for Leirfjorden og sør for Mørsvikfjorden. Kartskisse er vedlagt.

3. Yngletiden for jerv starter etter 15.02, og DN har i sitt brev av 31.05.00 vektlagt yngletidsfredningen svært høyt. Det er derfor svært viktig at felling etter beste evne rettes mot hannjerv. Vedlagt følger beskrivelse og tegning av spormål for jerv.

4. Statens naturoppsyn ved Herman Sotkajervi vil delta i fellingsforsøket når det blir egna sporforhold, og han vil fra da av lede jaktlaget. Fram til dette skjer vil Tor Arntzen være jaktleder. Jaktlaget består i tillegg av Anders Eira, Sverre Simonsen, Almar Alfheim, Marit Skåre og Gunleif Elvebakk. Dersom jaktlaget utvides med flere jegere skal Fylkesmannen orienteres før disse deltar i fellingsforsøket. Jaktleder er ansvarlig for å gjøre dette brevet kjent for jaktlaget, samt kontrollere at jegerne har oppfylt kravene om avlagt storviltprøve senest 2000 ved jakt med rifle, og innbetalt jegeravgift for inneværende jaktår. Fylkesmannen skal holdes løpende orientert om fellingsforsøket og skal rådføres ved viktige avgjørelser.

5. Fylkesmannen dekker dokumenterte utgifter i forbindelse med fellingsforsøket på til sammen inntil 10 000,- kr til de på jaktlaget som ikke er ansatt hos SNO. Rapport og regnskap sendes samlet til Fylkesmannen snarest etter endt fellingsforsøk.

6. I medhold av forskrift om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe § 3, jf DNs brev av 31.05.00 gis deltagerne på jaktlaget tillatelse til bruk av snøskuter i forbindelse med fellingsforsøket. Snøskuter kan ikke nyttes under selve fellingen.

7. Eventuell felling skal meldes omgående til Fylkesmannens miljøvernavdeling, lensmannen i Sørfold (tlf 948 10 720) og Sørfold kommune (tlf 75 69 83 52). Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 80 og etter arbeidstid til rovviltkonsulent Vegar Pedersen på telefon 94 81 17 46. Tid og sted for felling skal oppgis.

8. Ved felling skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt. Foruten rifle er det tillatt å bruke hagle til felling av jerv.

9. Den eller de som sårer jerv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet jerven. Vedkommende plikter å forvisse seg om at påskutt dyr er truffet. Dersom pliktig ettersøk første dag er uten resultat, skal jaktleder uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør hvordan det videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i oppnevnte jaktlag skal uten godtgjørelse, såfremt annet ikke er avtalt med Fylkesmannen, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

10. Jerv felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Uttak av innvoller og flåing av felt jerv skal ikke skje. Felt jerv skal behandles på en slik måte at byttes verdi ikke forringes unødig. Felt dyr skal så snart som mulig, og i nedfrosset tilstand, sendes til Norsk institutt for naturforskning (NINA), Tungasletta 2, 7485 Trondheim. Kontaktperson på NINA er Frode Holmstrøm (tlf 73 80 14 53).

Saksopplysninger
Vedtaket kan påklages til Direktoratet for naturforvaltning. Klagefrist er tre uker fra underretning om dette vedtaket er kommet frem. Klagen skal sendes via Fylkesmannen i Nordland.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Vegar Pedersen
rovviltkonsulent

Vedlegg:
Kart over tillatt jaktområde
Notat spormål av jerv

Kopi m/vedlegg:
Statens naturoppsyn, 7485 Trondheim
Tor Arntzen, 8264 Engan
Lensmannen i Sørfold, 8226 Straumen
Sørfold kommune, 8226 Straumen
Steigen kommune, 8283 Leinesfjord
Lokal rovviltkontakt Ole Johan Kvandal
Statskog, avd Salten, pb 203, 8201 Fauske

Kopi u/vedlegg:
Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim
Korken Beitelag v/ Asbjørn Ørnes, 8264 Engan
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Troms og Finnmark
Kontaktutvalget for rovviltsaker i Nordland (etter liste)
Jervnemnda for Nord-Norge samt Nord-Trøndelag, v/leder John Helge Steinnes, 9042 Laksevatn

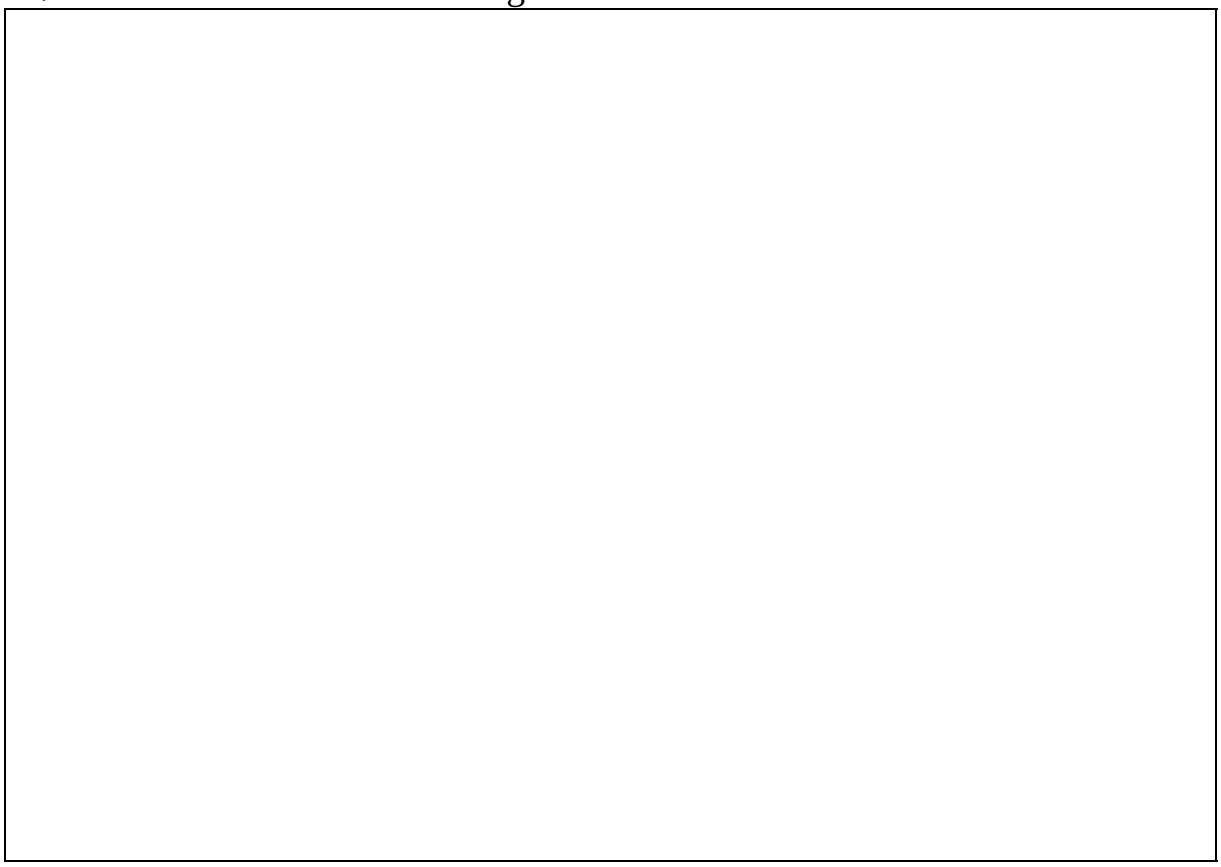
SPORMÅL:

Nedenfor er en tegning av et spor etter høyre fremfoten til en jerv.

Benytt følgende fremgangsmåte når et spor skal måles:

- Bruk en linjal eller tomstokk
- Finn et sporavtrykk der du finner tydelige avtrykk etter alle putene
- Trekk en rett strek fra bakerste del av avtrykket til hælputen rett til siden. Gjør det samme fra den fremste tåputa (se tegning nedenfor)
- Det skal nå være 2 parellelle streker i snøen. Avstanden mellom strekene skal være den samme som sporlengden. Det er lettere å måle lengden på denne måten enn å måle ned i sporet hvis det er noe dybde i sporet.

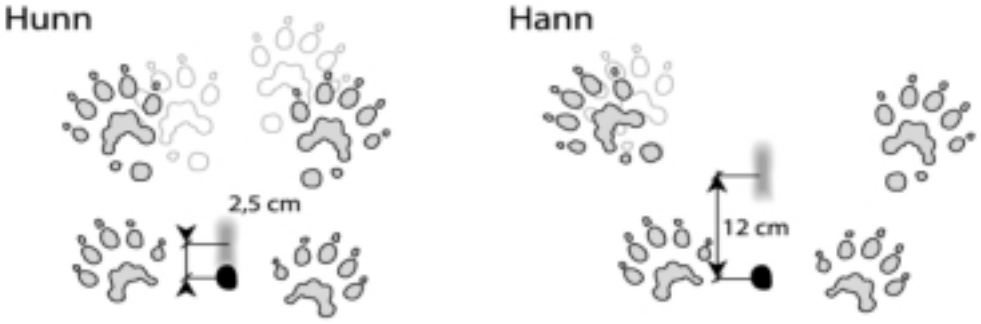
MERK!
Pass på at strekene tegnet til siden er rette og parallelle.
Klørne skal IKKE være med i lengden.

For å sikre kvaliteten i arbeidet som må gjøres må alle måle sporene likt. For å sikre at alle måler likt er det nødvendig med et ”kurs” for å koordinere hvordan sporene måles.

På jerven brukes kun mål etter lengden av framfoten. I avtrykket etter framfoten vises hælputen mye tydeligere enn avtrykket etter bakfoten. Det er lengden, med hælputa, som måles uten klør. Spormålet bør/må tas på et slikt sted at mest mulig riktig spormål finnes (dvs et fast underlag). Gunstige steder kan være opp mot barflekker/rabber eller ved store steiner hvor jerven har stoppet opp eller redusert farten. Dette er viktig fordi det er nødvendig å kunne skille

avtrykkene etter putene i foten. Dette er ikke mulig i løssnø, og der jerven holder for stor fart vil avtrykkene etter hælputa trekkes ut, og sporlengden kan derfor ofte bli for langt.
- Hvorfor måles kun lengden? Årsaken til dette er at jerven varierer bredden på labbene alt etter hvilket underlag som fins. Lengdemålet er derimot uendret, og det er kun på lengden det er mulig å skille jerv til en viss grad skille *enkelte* tisper fra *enkelte* hanner.
Hannjerv: 14 – 16 cm, eller alt over 15 cm
Tispe: 12 – 13 cm
- Overlapp mellom sporene kan forekomme, f.eks mellom 13 – 14 cm. Hvordan kan man da skille mellom kjønnene? Da må man spore jerven et stykke, og se på markeringsatferden. Hannjervene markerer nesten dobbelt så ofte som tispene, og urin er mest benyttet, men også kloremerker på trær, skit benyttes. Hvis man finner et sted hvor jerven har urinert og lagt igjen avføring samtidig, vil man finne en markert forskjell mellom kjønnene (se illustrasjon nedenfor):
Hannjerv: 12-13 cm avstand mellom urin og avføring
Tispe: 2-3 cm avstand mellom urin og avføring

Vegar Pedersen, 08.03.01